

Handläggare
Lisa Gagnerud
Telefon: 08-508 25 356**Till**
Socialnämnden
2020-04-27Paulina Slazak
Telefon: 08-508 25 247Jessica Lundkvist
Telefon: 08-508 25 181

Förstärkt uppföljning av utförarverksamheter i egen regi

Likställd uppföljning av verksamheter som bedrivs enligt SoL och LSS inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Nämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram anvisningar, mallar och rutiner för uppföljning av utförare i egen regi i staden samt i övrigt genomföra de aktiviteter som tjänsteutlåtandet innehåller
2. Ärendet delges stadsdelsnämnderna

Fredrik Jurdell
socialdirektörVeronica Carstorp Wolgast
avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har sedan 2018 haft i uppdrag att stärka uppföljningen av verksamheter som tillhandahåller insatser enligt SoL och LSS. Syftet är att säkerställa kvaliteten på insatserna. Uppdraget gäller verksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Under 2021 har förvaltningen ett specifikt uppdrag om att införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter.

Socialförvaltningen upphandlar, följer upp och samordnar uppföljning av utförare för tio olika avtalsområden enligt LOV (lagen om valfrihetssystem). Stadsdelsförvaltningarna följer upp motsvarande verksamheter i egen regi.

Inom LOV är det viktigt att säkerställa konkurrensneutralitet och att utförarna håller en jämn kvalitet oavsett regiform. För att alla utförare ska följas upp på ett likvärdigt, transparent och systematiskt sätt bör socialförvaltningen samordna uppföljningen av verksamheter i egen regi inom LOV. Detta kan ske genom att stadsdelsförvaltningarna systematiskt följer upp utförare i egen regi enligt anvisningar från socialförvaltningen.

Bakgrund

För att öka likställdheten mellan privata utförare och utförare i egen regi har förvaltningen tagit fram uppdragsbeskrivningar för insatser som omfattas av LOV. Det skedde under 2015 i samband med ett budgetuppdrag från kommunfullmäktige och omfattade verksamhetsområdena socialpsykiatri och funktionsnedsättning. Uppdragsbeskrivningarna motsvarar de förfrågningsunderlag som tillämpas när staden tecknar avtal med privata utförare enligt LOV. I november 2017 beslutade kommunfullmäktige att uppdragsbeskrivningar gäller för verksamheter i egen regi. Det innebär att samma krav som gäller för privata utförare också tillämpas för verksamheter i egen regi, något som var underförstått tidigare men förtydligades i och med uppdragsbeskrivningarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, i samarbete med enheten för upphandling och föreningsstöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 21:a april. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 22:a april.

Ärendet

I stadens budget för 2018 fick socialförvaltningen i uppdrag att stärka uppföljningen av verksamheterna som tillhandahåller insatser enligt SoL och LSS inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning, i syfte att säkerställa kvaliteten på insatserna. I 2019 och 2020 års budget har socialförvaltningen fått i uppdrag att fortsätta med detta arbete. Under 2021 har förvaltningen flera uppdrag som rör uppföljning, bland annat ett uppdrag om att i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter.

Uppföljning

Syftet med uppföljning är att säkra god kvalitet för stadens brukare och medarbetare samt att säkra att skattemedel förvaltas på bästa möjliga sätt. Syftet är även att få kunskap om verksamheternas strukturella förutsättningar, det vill säga följsamhet till krav som framgår i lagar, förfrågningsunderlag, uppdragsbeskrivning och kommunfullmäktiges mål. Uppföljningar kan till exempel innebära att kontrollera att det finns lämpliga rutiner och att personalen har rätt kompetens för sitt uppdrag.

Enligt Kommunallagen 6 kap. 6 § ska nämnderna ”var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

Stadsdelsförvaltningarna ska följa upp sin egen verksamhet enligt kommunallagen. Av socialförvaltningens reglemente framgår samtidigt att förvaltningen ska följa upp stadens samlade socialtjänstverksamhet. Socialförvaltningen genomför detta genom att exempelvis ta fram en årlig socialtjänstrapport. Förvaltningen har även fyra inspektörer som kvalitetsgranskar utvalda områden. Inspektörernas uppdrag är ett komplement till annan tillsyn och omfattar såväl myndighetsutövning som verksamheter i kommunal och egen regi.

Socialförvaltningen upphandlar stadsövergripande avtal för stadens socialtjänst och ansvarar för avtalsuppföljning för de verksamheterna. Inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och funktionsnedsättning upphandlar socialförvaltningen utförare för tio olika insatser enligt LOV. Syftet med avtalsuppföljning är att säkra god kvalitet för medborgare och brukare. Förvaltningen uppnår detta genom att säkerställa att ingångna avtal följs. Vid behov vidtas åtgärder för att säkra avtalstrohet.

Socialförvaltningens modell för avtalsuppföljning

Förvaltningen har valt en tillits- och riskbaserad modell med en balans mellan tillit och kontroll. Varje år gör förvaltningen ett urval av vilka verksamheter och krav som ska prioriteras att följas upp. Målet är att uppnå en ändamålsenlig och effektiv avtalsuppföljning och möjliggöra att så många upphandlade verksamheter som möjligt kan följas upp årligen. Metoder som används är enkäter, plats- eller digitala besök, egenrapportering eller granskning av rutiner för kvalitetsarbete.

Stadsdelsförvaltningarna bistår i uppföljningen av de privata utförarna inom LOV. Urvalet fördelas mellan socialförvaltningen

och stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen säkerställer att det finns anvisningar och mallar som används av stadsdelsförvaltningarna. Stadsdelsförvaltningarna rapporterar in sina uppföljningar till socialförvaltningen via ett digitalt verktyg. Uppföljningarna sammanställs i en årsrapport som beslutas av socialnämnden. Förvaltningen håller även i nätverksmöten för stadsdelsförvaltningarnas kontaktpersoner för uppföljning.

Uppföljning av verksamheter i egen regi

Verksamheter i egen regi följs uteslutande upp av stadsdelsnämnderna själva. Vilka insatser som följs upp och hur uppföljningen går till skiljer sig åt mellan stadsdelsförvaltningarna.

Uppföljning av korttidstillsyns- (KTT) verksamheter som bedrivs i egen regi i stadens skolor

Under 2019 genomförde revisionskontoret en granskning gällande uppföljning av utförare av korttidstillsyn enligt LSS vilken visade på stora brister. Bristerna i uppföljning gällde de KTT-verksamheter som bedrivs i kommunal regi och främst då de kommunala skolorna. Av granskningen framkom att det inte görs någon uppföljning och det finns en otydlighet om vem i staden som har ansvar för att följa upp den korttidstillsyn som bedrivs i kommunal regi och främst då de kommunala skolorna.

Jämställdhetsanalys

Då tjänsteutlåtandet inte handlar om individer är det inte aktuellt att genomföra en jämställdhetsanalys.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Likställd uppföljning bidrar till ökad kvalitet

Förvaltningen arbetar för att staden ska utgå från principen att utförare inom LOV ska behandlas på ett likartat sätt oavsett regiform.

Socialförvaltningen ser ett behov av att tillämpa en modell för uppföljning som säkerställer att stadens utförare i egen och privat regi följs upp på ett likvärdigt, transparent, systematiskt och regelbundet sätt.

Om insatser följs upp på ett mer samordnat och likställt sätt innebär det ett förstärkt kvalitetsarbete, en mer likställd socialtjänst och möjliggör jämförelser mellan stadens olika verksamheter. Inom LOV är det viktigt att säkerställa konkurrensneutralitet och att

utförarna håller en jämn kvalitet i förhållande till avtal eller uppdragsbeskrivning, oavsett regiform.

Entreprenader

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar själva för avtal och uppföljning av entreprenader. För att underlätta likvärdig uppföljning av samtliga verksamheter föreslår förvaltningen dock att stadsdelsförvaltningarna i största möjliga utsträckning använder framtagna uppföljningsmallar även för entreprenader, som en miniminivå.

Privata utförare inom LOV

Socialförvaltningen ska även fortsättningsvis fördela och samordna uppföljningen av privata utförare inom LOV enligt den princip som tillämpas i nuläget.

Korttidstillsynsverksamheter (KTT) som bedrivs i egen regi i stadens skolor

Socialförvaltningen har det övergripande ansvaret för att genomföra verksamhetsuppföljning av KTT som bedrivs i stadens kommunala skolor. Förvaltningen föreslår att verksamhetsuppföljningen av KTT-verksamheterna i stadens skolor ska hanteras på motsvarande sätt som gäller för privata verksamheter inom LOV. En överenskommelse kommer att tas fram i samarbete utbildningsförvaltningen. Överenskommelsen kommer sedan att tas upp i utbildningsnämnden och socialnämnden parallellt.

Ökat samordningsansvar för utförare i egen regi

För att stärka uppföljningen av utförare i egen regi inom LOV föreslås förvaltningen genomföra följande aktiviteter på en årlig basis:

- Ta fram anvisningar, mallar och rutiner för uppföljning av utförare i egen regi i staden.
- Ta fram en skriftlig information som tydliggör ansvaret för uppföljningarna mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.
- I en årsrapport sammanfatta resultatet av uppföljningar både i egen och privat regi.
- Ta fram kvalitetsfrågor som handläggare ska ställa till brukare då insatsen följs upp.

Anvisningar, mallar och rutiner

Förvaltningen bör ha ett samordnande ansvar för att säkerställa att stadsdelsförvaltningarna följer upp utförare i egen regi på ett strukturerat och likartat sätt. För att säkerställa detta föreslås att förvaltningen tar fram anvisningar som används av stadsdelsförvaltningarna. Anvisningarna ska även innehålla urval av insatser samt antal uppföljningar. Stadsdelsförvaltningarna föreslås använda de mallar och rutiner som socialförvaltningen har tagit fram för privata utförare inom LOV.

Förvaltningen ska också ansvara för att hålla i nätverksmöten för stadsdelsförvaltningarnas uppföljare. Nätverksmötenas fokusområden ska även inkludera uppföljning av verksamheter som bedrivs i egen regi.

Skriftlig information som tydliggör ansvarsfördelning

Förvaltningen tar även fram en skriftlig information som tydliggör ansvaret för uppföljningarna mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Stadsdelsförvaltningarna följer själva upp de verksamheter som drivs i egen regi och ska rapportera resultatet av uppföljningarna av dessa till sina egna nämnder. Vid behov ska stadsdelsförvaltningarna genomföra fördjupade uppföljningar. Ytterligare detaljer kring när en fördjupad uppföljning bör göras kommer att framgå i de anvisningar som förvaltningen ska ta fram.

Inkludera utförare i egen regi i förvaltningens årsrapport

Socialförvaltningen ska i sin årliga rapport inkludera förvaltningens egna uppföljningar, de uppföljningar som stadsdelsförvaltningarna rapporterat till förvaltningen via länk samt information av vikt som framkommit i stadsdelsförvaltningarnas rapportering till sina nämnder.

Kvalitetsfrågor till brukare

Under 2021 ska socialförvaltningen även ta fram kvalitetsfrågor som handläggaren ska ställa till brukaren då insatsen följs upp. Stadsdelsförvaltningarna involveras i arbetet. Avdelningen för stadsövergripande sociala frågor ansvarar för framtagandet av kvalitetsfrågor.